

دانشگاه هنر اصفهان
دانشکده هنرادیان و تمدن ها
گروه هنر اسلامی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته هنر اسلامی گرایش نگارگری

تحلیل تطبیقی فرم و روایت در نگاره های شاهنامه ی دموت و بایسنقری

استاد راهنما:
دکتر نادر شایگان فر

استاد مشاور:
دکتر زینب صابر

پژوهشگر:
زینب حزباوی
اسفندماه ۱۳۹۱

اظهارنامه دانشجوی:

موضوع پایان نامه: تحلیل تطبیقی فرم و روایت در نگاره های شاهنامه ی دموت و بایسنقری

استاد راهنما: دکتر نادر شایگان فر

اینجانب زینب حزباوی دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته هنر اسلامی گرایش نگارگری دانشکده هنر ادیان و تمدن ها دانشگاه هنر اصفهان به شماره دانشجویی ۸۹۱۱۵۰۲۱۰۶ گواهی می نمایم که تحقیقات ارائه شده در این پایان نامه توسط شخص اینجانب انجام شده و صحت و اصالت مطالب نگارش شده مورد تأیید می باشد و در موارد استفاده از کار دیگر محققان به مرجع مورد استفاده اشاره شده است. به علاوه گواهی می نمایم که مطالب مندرج در پایان نامه تاکنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط اینجانب یا فرد دیگری ارائه نشده است و در تدوین متن پایان نامه چارچوب مصوب دانشگاه هنر اصفهان را به طور کامل رعایت کرده ام.

امضاء دانشجو:

تاریخ:

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری های ناشی از تحقیق، همچنین چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه کارشناسی ارشد، برای دانشگاه هنر اصفهان محفوظ است. نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

دانشگاه هنر اصفهان
دانشکده هنر ادیان و تمدن ها
گروه هنر اسلامی

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته هنر اسلامی گرایش نگارگری خانم زینب حزباوی
با عنوان:

تحلیل تطبیقی فرم و روایت در نگاره های شاهنامه ی دموت و بایسنقری

ارایه شده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی از فعالیتهای تحصیلی لازم برای درجه‌ی کارشناسی ارشد که در تاریخ..... توسط هیأت داوران زیر بررسی و با نمره.....درجه به تصویب نهایی رسید.

۱- استاد راهنمای اول پایان نامه آقای دکتر نادر شایگان فر با مرتبه علمی استاد یار امضا

۲- استاد مشاور اول پایان نامه خانم دکتر زینب صابر با مرتبه علمی استاد یار امضا

۳- استاد داور داخل گروه آقای دکتر جلیل جوکار با مرتبه علمی استاد یار امضا

۴- استاد داور خارج از گروه آقای دکتر بهمن نامور مطلق با مرتبه علمی استاد یار امضا

مهر و امضای مدیر گروه

روان و خرد را توانا کنم

سپاس خداوند دانا کنم

سپاس و ستایش از آن پروردگاری است که کلمه را آفرید و سخن را گوهر فرد قرارداد. هم او که زیباست و زیباییها را دوست دارد. خداوندی که نور را آفرید، و رنگ را در پرتو نور هستی بخشید. او که برترین آفریننده و صورتگر همه ی خلایق است. نگارنده مهر که ترکیب گوهر مخلوقاتش آن چنان متعادل، چشم نواز و فریبنده است که نگاره های دست آفریده ی بشر در مقابل آن هیچند و ناچیز.

پس از حمد و ثنای خداوند پاک، مراتب تشکر و سپاسم را به محضر استاد راهنمای گرانقدرم جناب آقای دکتر نادرشایگان فر، ابراز می دارم. همچنین قدردانی خود را از مساعدت های استاد مشاور ارجمندم سرکار خانم دکتر زینب صابر، بیان داشته و از زحمات همه ی عزیزانی که در این راه یارای من بودند، کمال تشکر و سپاس را دارم.

تقدیم به:

تقدیم به بزرگوارانی که مرا در این راه یاری نموده،

به مادرم به پاس مهربانی هایش،

و به همسرم به پاس محبت ها و صبوری هایش...

چکیده:

شاهنامه ی فردوسی به عنوان مهم ترین کتابی که در طول تاریخ هنر نقاشی ایران، به تصویر در آمده است، از جایگاه ویژه ای از نظر تعامل میان ادبیات و نقاشی برخوردار می باشد. دو نسخه ی ارزشمند شاهنامه ی دموت و بایسنقری، که همگی داستان های حماسی از غرور و افتخارهای ملی ایرانیان در شاهنامه فردوسی را به تصویر کشیده اند، علی رغم همه ی تفاوت هایی که از لحاظ سبک و شیوه دارند، به لحاظ ارتباط تنگاتنگ با ادب پارسی، تأکید بر مفاهیم ذهنی، رویکرد نگارگرا نشان به متن شاهنامه و غنای فرم و روایت، شایان مقایسه و تطبیق می باشند. لذا، در این پژوهش نگاره هایی از این دو نسخه ی بزرگ، بر اساس مضامینشان، انتخاب شده و مورد تحلیل قرار خواهند گرفت. و در می یابیم که چگونه این نسخه های نفیس و ارزشمند، تلفیقی از هنر ملل مختلف را با هویتی ملی، به نمایش می گذارند.

هدف این پژوهش، تحلیل ساختار و محتوا در نگاره های منتخب از شاهنامه دموت و بایسنقری، و چگونگی روابط میان این عناصر می باشد. در این میان پاره ای از متغیرهای علی از جمله تأثیر پذیری از سایر فرهنگ ها و عنصر روایتگری نقش ویژه ای دارند، و می کوشیم که نشان دهیم اغلب نگاره های مورد نظر علاوه بر انتقال مفاهیم سیاسی و اجتماعی، از روایتگری نیز برخوردار بوده، و تبعیت از متن مشخص و عوامل تأثیر گذار محیطی، هیچ محدودیتی برای هنرمند نگارگر در ابراز عقاید و احساساتش ایجاد نکرده است.

روش پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی است، که با تکیه بر روش مطالعه ی کتابخانه ای به تحلیل محتوایی و ساختاری نگاره های منتخب از دو شاهنامه ی مورد نظر، و تطبیق آن ها می پردازد. این کوشش مبتنی بر تحلیل مطالبی چون؛ ایلخانان، مکتب تبریز اول، شاهنامه ی دموت، تیموریان، مکتب هرات، شاهنامه ی بایسنقری، شناسایی هنرمندان خالق آثار، تحلیل فضای حاکم بر خلق آثار و چگونگی تأثیر پذیری بازنمایی در نگاره های شاهنامه ی دموت و بایسنقری از ساختارهای اجتماعی، می باشد. گردآوری اطلاعات نیز؛ از طریق کتابخانه ای، منابع مکتوب، شفاهی، تصویری و الکترونیکی صورت گرفته است.

کلیدواژه ها:

نگارگری، شاهنامه ی دموت، شاهنامه ی بایسنقری، فرم، روایت.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق

۲-۱-۱	مقدمه	۲
۲-۱-۲	بیان مسئله	۴
۳-۱-۳	پیشینه پژوهش	۵
۴-۱-۴	اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش	۶
۵-۱-۵	پرسش های پژوهش	۷
۶-۱-۶	اهداف پژوهش	۷
۷-۱-۷	چارچوب نظری پژوهش	۷
۸-۱-۸	روش پژوهش	۸
۹-۱-۹	فرآیند پژوهش	۸
۱۰-۱-۱۰	قلمرو زمانی و مکانی پژوهش	۸
۱۱-۱-۱۱	روش گرد آوری داده ها	۹
۱۲-۱-۱۲	روش تجزیه و تحلیل داده ها	۹
۱۳-۱-۱۳	محدودیت های پژوهش	۹
۱۴-۱-۱۴	شرح واژه ها و اصطلاحات به کار رفته در پژوهش	۹
۱۵-۱-۱۵	نشانه های اختصاری به کار رفته در پژوهش	۱۳

فصل دوم: مکتب نخست نگارگری تبریز

۱-۲-۱	مقدمه	۱۵
۲-۲-۲	زمینه های تاریخی	۱۵
۳-۲-۳	سیر تحول نگارگری در دوره ایلخانی	۱۶
۴-۲-۴	حمایت از هنر	۱۸
۵-۲-۵	ویژگی های مکتب تبریز	۱۹
۶-۲-۶	شاهنامه ی دموت	۲۰
۱-۶-۲-۲۱	هنرمندان شاهنامه ی دموت	۲۱
۲-۶-۲-۲۲	ویژگی های شاهنامه ی دموت	۲۲
۳-۶-۲-۲۷	نگاره های شاهنامه ی دموت	۲۷

۷-۲- نتیجه ۳۱

فصل سوم: مکتب نگارگری هرات

۳-۱- مقدمه.....	۳۴
۳-۲- زمینه های تاریخی	۳۴
۳-۳- سیر تحول نگارگری در دوره تیموری	۳۵
۳-۴- حمایت از هنر	۳۷
۳-۵- ویژگی های مکتب هرات.....	۳۹
۳-۶- شاهنامه ی بایسنقری.....	۴۱
۳-۶-۱- هنرمندان شاهنامه ی بایسنقری.....	۴۲
۳-۶-۲- ویژگی های شاهنامه ی بایسنقری.....	۴۳
۳-۶-۳- نگاره های شاهنامه ی بایسنقری	۴۵
۳-۷- نتیجه	۴۶

فصل چهارم: تحلیل تطبیقی فرم و روایت در نگاره های شاهنامه ی دموت

۴-۱- مقدمه	۴۹
۴-۲- نبرد بهرام گور با ازدها	۴۹
۴-۲-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره	۴۹
۴-۲-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره	۵۳
۴-۳- کشتن شغاد به دست رستم قبل از مرگ	۵۳
۴-۳-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره	۵۹
۴-۳-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره	۶۴
۴-۴- تشییع جنازه ی رستم و زواره	۶۴
۴-۴-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره	۷۱
۴-۴-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره	۷۷
۴-۵- زاری بر جسد اسکندر	۷۷
۴-۵-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره	۸۴
۴-۵-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره	۹۰
۴-۶- جلوس شاهزاده زو طهماسب	۹۰
۴-۶-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره	۹۶

- ۱۰۲ ۴-۶-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره
- ۷-۴- بر دار کردن مانی
- ۱۰۷ ۴-۷-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره
- ۱۱۱ ۴-۷-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره
- ۱۱۷ ۴-۸- نتیجه

فصل پنجم: تحلیل تطبیقی فرم و روایت در نگاره های شاهنامه ی بایسنقری

- ۱۲۱ ۵-۱- مقدمه
- ۲-۵- کشته شدن گرگ ها به دست اسفندیار
- ۱۲۱ ۵-۲-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره
- ۱۲۵ ۵-۲-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره
- ۳-۵- کشته شدن ارجاسب به دست اسفندیار
- ۱۳۲ ۵-۳-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره
- ۱۳۷ ۵-۳-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره
- ۴-۵- ملاقات رستم و اسفندیار
- ۱۴۴ ۵-۴-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره
- ۱۴۹ ۵-۴-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره
- ۵-۵- گریستن فرامرز بر تابوت رستم
- ۱۵۵ ۵-۵-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره
- ۱۵۹ ۵-۵-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره
- ۶-۵- کشته شدن سیاووش
- ۱۶۷ ۵-۶-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره
- ۱۷۱ ۵-۶-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره
- ۷-۵- به تخت نشستن لهراسب
- ۱۷۷ ۵-۷-۱- تحلیل روایی و محتوایی نگاره
- ۱۸۱ ۵-۷-۲- تحلیل مبانی زیبایی شناسی نگاره
- ۱۸۷ ۵-۸- نتیجه

فصل ششم: تحلیل تطبیقی نگاره های شاهنامه ی دموت و بایسنقری

- ۱۹۱ ۶-۱- مقدمه

- ۶-۲- نبرد بهرام گور با اژدها - کشته شدن گرگ ها به دست اسفندیار..... ۱۹۱
- ۶-۳- کشتن شغاد به دست رستم قبل از مرگ - کشته شدن ارجاسب به دست اسفندیار..... ۱۹۳
- ۶-۴- تشییع جنازه ی رستم و زواره - گریستن فرامرز بر تابوت رستم..... ۱۹۵
- ۶-۵- بر دار کردن مانی - کشته شدن سیاووش..... ۱۹۷
- ۶-۶- جلوس شاهزاده زو طهماسب - به تخت نشستن لهراسب..... ۲۰۰
- ۶-۷- نتیجه..... ۲۰۳
- نتیجه گیری..... ۲۰۹
- پی نوشت ها..... ۲۱۲
- منابع و مآخذ..... ۲۲۵

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
۳۲	جدول ۱-۲- ویژگی های کلی مکتب نخست تبریز.....
۴۷	جدول ۱-۳- ویژگی های کلی مکتب هرات.....
۱۱۸	جدول ۱-۴- ویژگی های کلی نگاره های شاهنامه ی دموت.....
۱۸۸	جدول ۱-۵- ویژگی های کلی نگاره های شاهنامه ی بایسنقری.....
۲۰۴	جدول ۱-۶- مقایسه ی تطبیقی ویژگی های کلی نگاره های شاهنامه ی دموت و بایسنقری.....
۲۰۶	جدول ۲-۶- مقایسه ی تطبیقی ویژگی های کلی عناصر در نگاره های شاهنامه ی دموت و بایسنقری.....

فهرست عکس‌ها

صفحه	عنوان
۲۳	عکس ۱-۲- اسکندر در جنگ با کرگدن.....
۲۳	عکس ۲-۲- سوگ اسفندیار.....
۲۴	عکس ۳-۲- بر دار کردن مانی.....
۲۵	عکس ۴-۲- خواستگاری مهراں ستاد از دختر خاقان چین.....
۴۹	عکس ۱-۲-۴- نبرد بهرام گور با اژدها.....
۵۴	عکس ۲-۲-۴- نقاط طلایی.....
۵۴	عکس ۳-۲-۴- خطوط قطری.....
۵۵	عکس ۴-۲-۴- خط تقسیم کننده ی تصویر.....
۵۵	عکس ۵-۲-۴- کادر طلایی.....
۵۶	عکس ۶-۲-۴- مربع های شاخص.....
۵۶	عکس ۷-۲-۴- خطوط راهنما.....
۵۷	عکس ۸-۲-۴- نحوه ی حرکت چشم.....
۵۷	عکس ۹-۲-۴- نیروهای عمودی و مورب.....
۵۸	عکس ۱۰-۲-۴- رنگ های گرم.....
۵۸	عکس ۱۱-۲-۴- رنگ های سرد.....
۵۹	عکس ۱-۳-۴- کشتن شغاد به دست رستم قبل از مرگ.....
۶۵	عکس ۲-۳-۴- نقاط طلایی.....
۶۵	عکس ۳-۳-۴- خطوط قطری.....
۶۶	عکس ۴-۳-۴- خطوط جدا کننده ی تصویر.....

- عکس ۴-۳-۵- کادر طلایی..... ۶۷
- عکس ۴-۳-۶- مربع های شاخص..... ۶۸
- عکس ۴-۳-۷- خطوط راهنما..... ۶۸
- عکس ۴-۳-۸- نیروهای عمودی و مورب..... ۶۹
- عکس ۴-۳-۹- رنگ های گرم..... ۷۰
- عکس ۴-۳-۱۰- رنگ های سرد..... ۷۰
- عکس ۴-۴-۱- تشییع جنازه ی رستم و زواره..... ۷۱
- عکس ۴-۴-۲- نقاط طلایی..... ۷۷
- عکس ۴-۴-۳- خطوط قطری..... ۷۸
- عکس ۴-۴-۴- خطوط جدا کننده ی تصویر..... ۷۹
- عکس ۴-۴-۵- کادر طلایی..... ۷۹
- عکس ۴-۴-۶- مربع های شاخص..... ۸۰
- عکس ۴-۴-۷- خطوط راهنما..... ۸۰
- عکس ۴-۴-۸- نیروهای وارد بر اثر..... ۸۲
- عکس ۴-۴-۹- رنگ های گرم..... ۸۲
- عکس ۴-۴-۱۰- رنگ های سرد..... ۸۳
- عکس ۴-۵-۱- زاری بر جسد اسکندر..... ۸۴
- عکس ۴-۵-۲- نقاط طلایی..... ۹۰
- عکس ۴-۵-۳- خطوط قطری..... ۹۰
- عکس ۴-۵-۴- خطوط جدا کننده ی تصویر..... ۹۱
- عکس ۴-۵-۵- کادر طلایی..... ۹۱

- عکس ۴-۵-۶- مربع های شاخص..... ۹۲
- عکس ۴-۵-۷- خطوط راهنما..... ۹۲
- عکس ۴-۵-۸- نیروهای عمودی و مورب..... ۹۴
- عکس ۴-۵-۹- رنگ های گرم..... ۹۵
- عکس ۴-۵-۱۰- رنگ های سرد..... ۹۵
- عکس ۴-۶-۱- جلوس شاهزاده زو طهماسب..... ۹۶
- عکس ۴-۶-۲- نقاط طلایی..... ۱۰۲
- عکس ۴-۶-۳- خطوط قطری..... ۱۰۲
- عکس ۴-۶-۴- کادر طلایی..... ۱۰۳
- عکس ۴-۶-۵- مربع های شاخص..... ۱۰۳
- عکس ۴-۶-۶- خطوط راهنما..... ۱۰۴
- عکس ۴-۶-۷- نیروهای عمودی و مورب..... ۱۰۴
- عکس ۴-۶-۸- رنگ های گرم..... ۱۰۵
- عکس ۴-۶-۹- رنگ های سرد..... ۱۰۵
- عکس ۴-۷-۱- بر دار کردن مانی..... ۱۰۷
- عکس ۴-۷-۲- نقاط طلایی..... ۱۱۲
- عکس ۴-۷-۳- خطوط قطری..... ۱۱۲
- عکس ۴-۷-۴- خطوط جدا کننده ی تصویر..... ۱۱۳
- عکس ۴-۷-۵- کادر طلایی..... ۱۱۳
- عکس ۴-۷-۶- مربع های شاخص..... ۱۱۴
- عکس ۴-۷-۷- خطوط راهنما..... ۱۱۴

- عکس ۴-۷-۸- نیروهای عمودی و مورب ۱۱۵
- عکس ۴-۷-۹- رنگ های گرم..... ۱۱۶
- عکس ۴-۷-۱۰- رنگ های سرد..... ۱۱۶
- عکس ۵-۲-۱- کشته شدن گرگ ها به دست اسفندیار..... ۱۲۱
- عکس ۵-۲-۲- نقاط طلایی..... ۱۲۶
- عکس ۵-۲-۳- خطوط قطری..... ۱۲۶
- عکس ۵-۲-۴- خطوط جدا کننده ی تصویر..... ۱۲۷
- عکس ۵-۲-۵- کادر طلایی..... ۱۲۷
- عکس ۵-۲-۶- مربع های شاخص..... ۱۲۸
- عکس ۵-۲-۷- خطوط راهنما..... ۱۲۸
- عکس ۵-۲-۸- نیروهای وارد بر اثر..... ۱۳۰
- عکس ۵-۲-۹- رنگ های گرم..... ۱۳۱
- عکس ۵-۲-۱۰- رنگ های سرد..... ۱۳۱
- عکس ۵-۳-۱- کشته شدن ارجاسب به دست اسفندیار..... ۱۳۲
- عکس ۵-۳-۲- نقاط طلایی..... ۱۳۸
- عکس ۵-۳-۳- خطوط قطری..... ۱۳۸
- عکس ۵-۳-۴- خطوط جدا کننده ی تصویر..... ۱۳۹
- عکس ۵-۳-۵- کادر طلایی..... ۱۳۹
- عکس ۵-۳-۶- مربع های شاخص..... ۱۴۰
- عکس ۵-۳-۷- خطوط راهنما..... ۱۴۰
- عکس ۵-۳-۸- نیروهای وارد بر اثر..... ۱۴۲

- عکس ۵-۳-۹- رنگ های گرم..... ۱۴۳
- عکس ۵-۳-۱۰- رنگ های سرد..... ۱۴۳
- عکس ۵-۴-۱- ملاقات رستم و اسفندیار ۱۴۴
- عکس ۵-۴-۲- نقاط طلایی..... ۱۴۹
- عکس ۵-۴-۳- خطوط قطری..... ۱۴۹
- عکس ۵-۴-۴- خط جدا کننده ی تصویر ۱۵۰
- عکس ۵-۴-۵- کادر طلایی..... ۱۵۰
- عکس ۵-۴-۶- مربع های شاخص..... ۱۵۱
- عکس ۵-۴-۷- خطوط راهنما..... ۱۵۱
- عکس ۵-۴-۸- نیروهای وارد بر اثر ۱۵۳
- عکس ۵-۴-۹- رنگ های گرم..... ۱۵۴
- عکس ۵-۴-۱۰- رنگ های سرد..... ۱۵۴
- عکس ۵-۵-۱- گریستن فرامرز بر تابوت رستم ۱۵۵
- عکس ۵-۵-۲- نقاط طلایی..... ۱۶۰
- عکس ۵-۵-۳- خطوط قطری..... ۱۶۰
- عکس ۵-۵-۴- خطوط جدا کننده ی تصویر ۱۶۲
- عکس ۵-۵-۵- کادر طلایی..... ۱۶۲
- عکس ۵-۵-۶- مربع های شاخص..... ۱۶۳
- عکس ۵-۵-۷- خطوط راهنما..... ۱۶۳
- عکس ۵-۵-۸- نیروهای عمودی و مورب..... ۱۶۴
- عکس ۵-۵-۹- نیروهای افقی..... ۱۶۴

- عکس ۵-۵-۱۰- رنگ های گرم..... ۱۶۶
- عکس ۵-۵-۱۱- رنگ های سرد..... ۱۶۶
- عکس ۵-۶-۱- کشته شدن سیاووش..... ۱۶۷
- عکس ۵-۶-۲- نقاط طلایی..... ۱۷۲
- عکس ۵-۶-۳- خطوط قطری..... ۱۷۲
- عکس ۵-۶-۴- کادر طلایی..... ۱۷۳
- عکس ۵-۶-۵- مربع های شاخص..... ۱۷۳
- عکس ۵-۶-۶- خطوط راهنما..... ۱۷۴
- عکس ۵-۶-۷- نیروهای وارد بر اثر..... ۱۷۴
- عکس ۵-۶-۸- رنگ های گرم..... ۱۷۵
- عکس ۵-۶-۹- رنگ های سرد..... ۱۷۵
- عکس ۵-۷-۱- به تخت نشستن لهراسب..... ۱۷۷
- عکس ۵-۷-۲- نقاط طلایی..... ۱۸۲
- عکس ۵-۷-۳- خطوط قطری..... ۱۸۲
- عکس ۵-۷-۴- خطوط جدا کننده ی تصویر..... ۱۸۳
- عکس ۵-۷-۵- کادر طلایی..... ۱۸۳
- عکس ۵-۷-۶- مربع های شاخص..... ۱۸۴
- عکس ۵-۷-۷- خطوط راهنما..... ۱۸۴
- عکس ۵-۷-۸- نیروهای وارد بر اثر..... ۱۸۶
- عکس ۵-۷-۹- رنگ های گرم..... ۱۸۷
- عکس ۵-۷-۱۰- رنگ های سرد..... ۱۸۷

- عکس ۶-۲-۱- نبرد بهرام گور با اژدها ۱۹۲
- عکس ۶-۲-۲- کشته شدن گرگ ها به دست اسفندیار ۱۹۲
- عکس ۶-۳-۱- کشتن شغاد به دست رستم قبل از مرگ ۱۹۵
- عکس ۶-۳-۲- کشته شدن ارجاسب به دست اسفندیار ۱۹۵
- عکس ۶-۴-۱- تشییع جنازه ی رستم و زواره ۱۹۷
- عکس ۶-۴-۲- گریستن فرامرز بر تابوت اسفندیار ۱۹۷
- عکس ۶-۵-۱- بر دار کردن مانی ۲۰۰
- عکس ۶-۵-۲- کشته شدن سیاوش ۲۰۰
- عکس ۶-۶-۱- جلوس شاهزاده زو طهماسب ۲۰۲
- عکس ۶-۶-۲- به تخت نشستن لهراسب ۲۰۲